

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019р.
Голова НМР Н. М. Кольцун

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКОГО
ТЕКСТУ**

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (французька)
спеціалізація (код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

Л.В.Стародєдова
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 21.12.2018

Завідувач кафедри В.Ф.Радкіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету
іноземних мов

О.Р. Четверікова
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: *Стародєдова Людмила Валентинівна,*
кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензент програми: *Головіна Наталія Борисівна,*
кандидат філологічних наук, доцент.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	18	-
Модуль: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 2-3	Семинарські заняття:	
	14	-
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2	-	-
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: французька	Самостійна робота:	
	88	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості перекладу французького тексту на основі базових знань теорії перекладу, різних видів та типів перекладу, з урахуванням лексичних, граматичних та лексико-граматичних аспектів перекладу.

Метою викладання навчальної дисципліни є: вивчення основних моделей та закономірностей процесу перекладу, способів та методів перекладу, жанрових особливостей перекладу французького тексту.

Передумови для вивчення дисципліни становлять фахові знання (компетентності) загально- та професійно-нормативних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна "Теорія та практика перекладу французького тексту" тематично пов'язана з наступними дисциплінами, що вивчаються згідно з навчальним планом: "Методика викладання філологічних дисциплін у ВНЗ", "Актуальні питання романської філології", "Методика навчання іноземної мови у профільній школі", "Комунікативні стратегії у французькій мові", "Сучасний французький дискурс", "Порівняльна типологія французької та української мов", "Аналітичне читання (французька мова)", "Особливості реферування різножанрових франкомовних текстів".

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Знання:

найважливіших проблеми сучасних досліджень у сфері теорії перекладу, специфіки одно- та двостороннього перекладу з іноземної мови, методів дослідження оригінального тексту та тексту перекладу (первинного та вторинного), основних термінологічних понять теорії та практики перекладу, методики і алгоритму лінгвістичного, соціолінгвістичного, лінгвокультурологічного та гендерного дослідження перекладів; методики перекладу одиниць різних рівнів мови, соціальних та лінгвістичних засад перекладу; теорії маніпуляції інформацією тощо.

2. Уміння:

диференціювати базисні категорії теорії перекладу; досягати різних ступенів еквівалентності

при перекладі тексту та фрагментів тексту, що належать до різних дискурсів та різних жанрів, отримувати інформацію з різних друкованих та електронних джерел, володіти різними методами перекладу професійного жаргону, виробляти пропозиції щодо дослідження тексту перекладів з різними типами соціальної диференціації.

3. *Комунікація:*

вміти користуватися французькою мовою в різних ситуаціях професійної взаємодії; вміти використовувати стратегії, тактики, вербальні та невербальні засоби для забезпечення успішної міжкультурної комунікації з носіями мови за спеціалізацією, у тому числі в академічній та діловій сферах; вміти відстоювати власну позицію, висувати й обґрунтовувати нові ідеї й пропозиції.

4. *Автономність та відповідальність:*

добре адаптуватися до нових ситуацій та умов освітнього процесу, приймати самостійні рішення в процесі застосування набутих знань у різних сферах професійної діяльності – мовознавчій, культурознавчій, освітній тощо і нести за них повну відповідальність; усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою самовдосконалення, поглиблення набутих і здобуття нових фахових знань; відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Основні поняття теорії перекладу	4	2	2				16							
2.	Загальна, часткові та спеціальні теорії перекладу	6	4	2				16							
3.	Поняття перекладацької адекватності та еквівалентності.	8	4	4				18							
4.	Опис еквівалентності оригіналу та перекладу на різних рівнях	8	4	4				18							
5.	Лінгвокраїнознавчі аспекти перекладу в сучасному мовознавстві	6	4	2				16							
Проміжний контроль								4							
Разом:		32	18	14				88							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. *Зміст навчальної дисципліни за темами*

ТЕМА I. Основні поняття теорії перекладу

Предмет теорії перекладу. Визначення поняття «переклад». Переклад як створення тексту комунікативно рівноцінного оригіналу. Порівняльний аналіз як основний метод перекладацького дослідження.

ТЕМА II. Загальна, часткові та спеціальні теорії перекладу.

Положення загальної теорії перекладу. Лінгвістичні аспекти перекладу в рамках двох конкретних мов. Особливості процесу перекладу текстів різних типів і жанрів (переклад науково-технічних текстів і документації; переклад суспільно-політичних текстів переклад текстів розмовно-побутового характеру)

ТЕМА III. Проблема перекладацької адекватності та еквівалентності.

Інваріант перекладу. Рангова ієрархія компонентів змісту. Поняття перекладацької адекватності та еквівалентності. Історичні концепції і універсальні моделі перекладацької еквівалентності.

ТЕМА IV. Опис еквівалентності оригіналу та перекладу на різних рівнях.

Опис еквівалентності оригіналу та перекладу на різних рівнях: еквівалентність на рівні мовних знаків (слів), еквівалентність на рівні висловлення, еквівалентність на рівні повідомлення, еквівалентність на рівні опису ситуації, еквівалентність мети комунікації.

ТЕМА V. Лінгвокраїнознавчі аспекти перекладу в сучасному мовознавстві.

Типи розуміння культуронасичених текстів. Інтертекстуальний зв'язок в процесі перекладу. Лінгвокраїнознавчі аспекти перекладу в сучасному мовознавстві. Фактор часу в процесі перекладу.

5.2. Тематика семінарських занять.

ТЕМА 1. Становлення і історія теорії перекладу.

ТЕМА 2. Переклад як наука, предмет її дослідження і зв'язки з іншими галузями лінгвістики

ТЕМА 3. Проблема одиниць мови як одиниць перекладу.

ТЕМА 4. Класифікація видів і форм перекладу

ТЕМА 5. Способи та засоби досягнення адекватного перекладу.

ТЕМА 6. Лексичні, граматичні та стилістичні проблеми перекладу

ТЕМА 7. Особливості перекладу текстів, що належать до різних стилів та жанрів

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять.	20	конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю.	4	модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань:		
	- складання термінологічного словнику;	10	словник
	- виконання лексико-граматичних вправ;	20	письмове виконання вправ
	- наведення прикладів перекладацьких трансформацій	14	конспект
- переклад текстів різних жанрів.	20	письмовий та усний переклад	
	Разом	88	

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання (складання термінологічного словнику, виконання лексико-граматичних вправ, наведення прикладів перекладацьких трансформацій, переклад текстів різних жанрів).

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає 2 завдання: 1 теоретичне питання та 1 практичне завдання.

Зразок модульної контрольної роботи.

1. Охарактеризуйте позицію сучасного перекладознавства з питання про “контекстуальне оточення мовного знака”.
2. Здійсніть буквальний переклад запропонованого тексту.

Приклад тексту.

La légende de la Septante

La Septante est la première traduction de la Bible hébraïque, faite en grec. Elle doit son nom à la légende selon la Tradition qui raconte que 72 traducteurs y auraient travaillé. Chacune des douze tribus étant représentée dans cette entreprise par six traducteurs. D'après la lettre d'Aristée, à qui on accorde une part de vraisemblance car d'autres sources (Aristobule, Flavius, Josèphe, Philon d'Alexandrie) viennent corroborer certaines des informations qu'elle apporte : l'entreprise de traduction aurait vu le jour à Alexandrie, sous le règne de Ptolémée II Philadelphe et à l'instigation de Démétrios de Phalère, un bibliothécaire qui portait un grand intérêt aux législations étrangères. Pour ce faire des lettrés juifs palestiniens versés dans l'hébreu et le grec se seraient installés à Alexandrie, dans l'île de Pharos pour traduire des rouleaux venus de Jérusalem écrits en caractères d'or hébraïques. Les 72 traducteurs auraient effectué ce travail en 72 jours....

Selon Aristée, cette traduction fut très admirée du roi Ptolémée, et, selon Philon d'Alexandrie, une fête commémorait chaque année sur l'île de Pharos l'anniversaire du jour de l'achèvement de la Septante.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Складання термінологічного словнику	5
Виконання лексико-граматичних вправ	5
Наведення прикладів перекладацьких трансформацій	5
Переклад текстів різних жанрів	5

Критеріями оцінювання складання термінологічного словнику є констатація системних, дієвих знань студента, вільне володіння термінологією.

Критеріями оцінювання роботи з виконання лексико-граматичних вправ є здатність студента використовувати набуті теоретичні знання на практиці.

Оцінювання завдання з наведення прикладів перекладацьких трансформацій є здатність студента застосовувати точні перекладацькі відповідники.

Оцінювання завдань з перекладу текстів різних жанрів здійснюється за такими критеріями: самостійність, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні тексту перекладу.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проєктор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Гак В. Г., Львин Ю. И. Курс перевода. Французский язык / Гак В. Г., Львин Ю. И. – М., 1980. – 256 с.
2. Кириленко К. І., Сухаревська В. І. Теорія та практика перекладу / Кириленко К. І., Сухаревська В. І. – К.: Нова книга, 2003. – 147 с.
3. Коптилов В. В. Теорія і практика перекладу / Коптилов В. В. – К., 2002. – 190 с.
4. Миньяр-Белоручев Р. Н. Курс устного перевода / Миньяр-Белоручев Р. Н. – М.: Московск. лицей, 2000. – 144 с.
5. Печко Н.М. Теорія та практика перекладу / Печко Н.М. – Луцьк: ВолиньПоліграф, 2013. – 96 с.
6. Скворцов Ч. П. Учебник по устному последовательному переводу / Скворцов Ч. П. – СПб.: Союз, 2002. – 157 с.
7. Федорова Л. О. Аспектний переклад: французька та українська мови / Федорова Л. О. – К.: Вид. центр КДЛУ, 1999. – 137 с.
8. Федорова Л. О. Усна комунікація і переклад: навчальний посібник / Федорова Л. О. – К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. – 92 с.
9. Щетинкин В. Е. Пособие по переводу французского языка на русский / Щетинкин В. Е. – М.: Просвещение, 1987. – 160 с.
10. Anthologie de la littérature française. – Paris: Belin, 2007. – 368 p.
11. Tcherednychenko O., Koval S. Théorie et pratique de la traduction. – К.: Либідь, 1995. – 319 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Гак В.Г. Теория и практика перевода. – М., 1978
2. Костецкая Е.О. Трудности перевода с французского на русский. - М,1965
3. Матвишин В.Г. Бизнес курс французского языка. – К., 1999.
4. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика. – СПбГУ: Союз, 2003. – 288 с.
5. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – СПбГУ: 2002. – 416с.
8. Paul Ricoeur. Sur la traduction. Bayard, Paris, 2004

10.3. Інтернет-ресурси

1. Автентичні фахові тексти для перекладу. Режим доступу :
<http://www.technoscience.net/?onglet=articles>; <http://www.compositec.com/>;
<http://uk.wikipedia.org/wiki/> ; <http://fr.wikipedia.org/wiki/Turbor%C3%A9acteur>
2. Електронні фахові словники. Режим доступу:
<http://www.multitran.ru/c/m.exe?a=5&s=searches>; <http://gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>;
<http://www.culturecommunication.gouv.fr/Thematiques/Langue-francaise-et-langues-deFrance/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme>